

TRATTEN

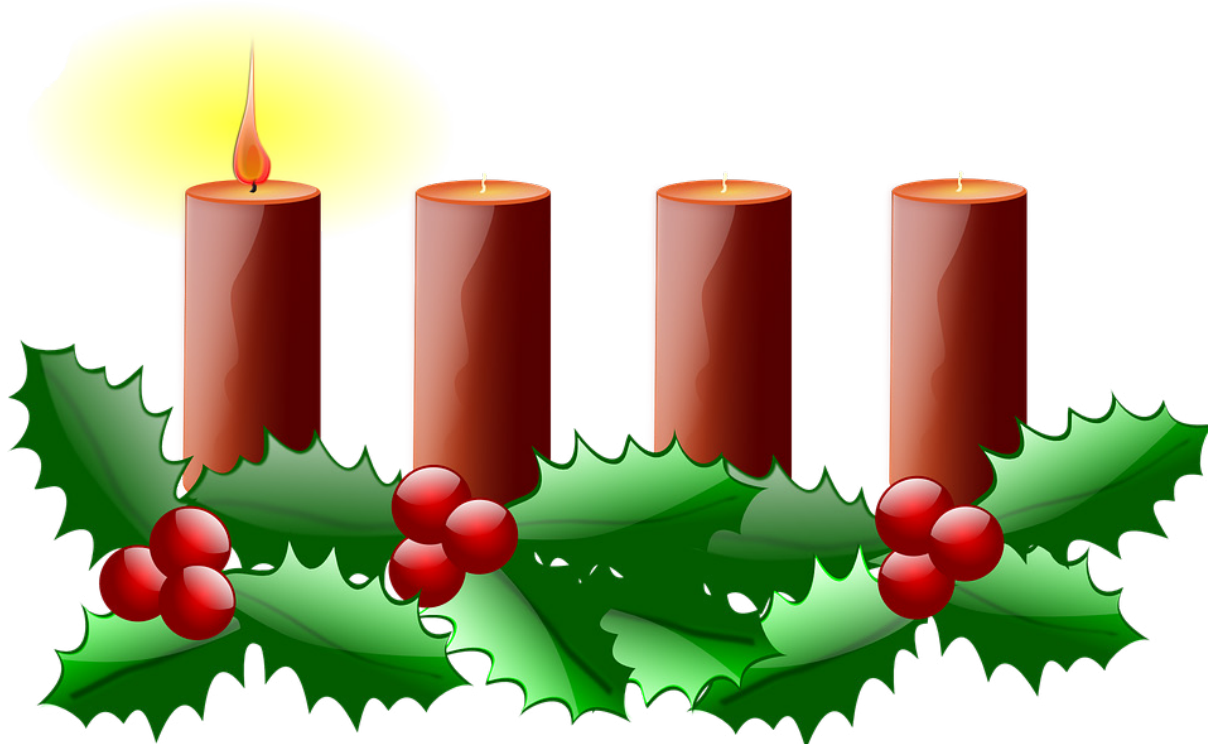
INFORMATIONSTIDNING FÖR PERSONAL PÅ
BARNMORSKEMOTTAGNINGARNA

MÖDRAHÄLSOVÅRDSSENHETEN
REGION VÄRMLAND
NOVEMBER 2021

Innehåll

Mhöl informerar	s 03
- BMM-dagar	s 03
- Graviditetsvecka 41	s 03
- Covid -19	s 03
Information från verksamhetsutvecklare för familjecentraler i Värmland	s 04
Hud mot hud och andra kulturer	s 05
Vård efter förlossningen	s 05
Barn och familjestöd informerar	s 05
Information om coronavaccination till gravida	s 06
Influensavaccination till gravida	s 07
Adresslistan över barnmorskemottagningarna	s 07
Länkadressen till våra sidor på nya intranätet	s 07
Information till gravida om tandhälsa	s 07
Amningspärlor	s 07
Information från Livets tråd	s 08
Kalendarium	s 09

Tratten är en informationstidning för personal på barnmorskemottagningarna
Ansvarig utgivare: Ingela Larsson, redaktör: Gunilla Svedlund

Kontaktuppgifter till MHV-teamet:

Tora Leviken Thörnblad, Mödrahälsovårdsöverläkare, toraleviken.thornblad@regionvarmland.se
010-831 70 03

Ingela Larsson, Samordningsbarnmorska, Ingela.Larsson@regionvarmland.se 010-831 67 08

Gunilla Svedlund, Assistent, gunilla.svedlund@regionvarmland.se 010-831 67 06

Mirja Augustsson, Dietist/Verksamhetsutvecklare, mirja.augustsson@regionvarmland.se,
010-831 67 25

Besöksadress och postadress:

Älvgatan 39
652 30 Karlstad
010-831 67 06

www.1177.se/varmland • www.regionvarmland.se

Adress till:

Psykologmottagningen för föräldra- och barnhälsovård
Centralsjukhuset
Bryggargatan 7
651 85 Karlstad

Möhlen informerar

BMM-dagar

Jag hoppas att arbetet med levnadsvanor fått fart efter våra utbildningsdagar i november. På specialistmödravården har remisser börjat trilla in med både behov av ASA-profylax och gravida med BMI över 40 och vad jag hört rullar det på. Det är alltid något som behöver justeras när nya arbetssätt kommer igång, men i detta fall har det gått ganska bra tror jag.

Graviditetsvecka 41

Jag har tagit del av önskemål om förtydliganden kring handläggning av v 41-kontrollen och vi arbetar med det. Vårdrutinen kommer att justeras ytterligare nu när en nationell rekommendation håller på att bli klar, återkommer kring detta.

Covid -19

Det har under pandemin visat sig att graviditet innebär en riskökning för svår covid-19 infektion. Därtill ökar risken att under graviditeten drabbas av venös tromboembolism, preeklampsi, förtidsbörd och sectio. Jag vill uppmana er att fråga om vaccination mot covid-19 vid alla samtal med våra gravida och dokumentera att ni ställt frågan. Det finns ingenting som tyder på att en vaccination under graviditeten påverkar den gravida eller fostret negativt. Den vinst vi får hos just denna riskgrupp är stor.

Några gravida har redan kunnat erbjudas dos 3 i och med att de arbetar på exempelvis särskilt boende (SÄBO), och graviditet utgör inget hinder att ta dos 3 när den erbjuds. Tyvärr ser man en låg vaccinationsgrad hos de gravida, nationellt ligger täckningsgraden på 50-60 %, detta gäller i synnerhet de med låg socioekonomisk status. Våga därför ta upp frågan om vaccination med alla gravida och bemöt deras farhågor.

I tidigare Tratten har ett informationsmaterial från SFOG skickats med som besvarar de flesta frågor. Ytterligare information finns på folkhälsomyndighetens hemsida. Bifogar länk till informationsblad som kan lämnas till den gravida. [Till dig som är gravid - om vaccination mot covid-19 \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se)

Vad gäller kombination av vaccin mot covid-19 och influensa, kan detta ges. Om patienten är orolig för biverkningar kan det däremot vara fördelaktigt att dela upp dessa. När det gäller Rhophylac rekommenderas att det går minst 1 vecka mellan injektion och vaccination (av icke levande vaccin). När det gäller tidigare biverkningar efter första dosen covid-19 och funderingar på dos 2 eller 3, gäller allmänt att skicka remiss till Regional vaccinationsenhet. De svarar på frågor kring vaccination och allergiska reaktioner, graviditet eller patientens hälsotillstånd.

Ett bra budskap är också att: ”hjälp gärna till att boka en tid för vaccination på 1177.se”.

/ Tora

Information från verksamhetsutvecklare för familjecentraler i Värmland

Föreningen för familjecentralers främjande (FFFF)

Jag kan med glädje meddela att FFFF har fått en tidig julklapp!

Vi har blivit tilldelade Stiftelsen Allmänna Barnhus Stora pris 2021

Motivering FFFF

Familjecentraler är en samverkande plats för att främja barns fysiska, psykiska och sociala hälsa är. En arena för att nå föräldrar och andra viktiga vuxna i barnets liv. Föreningen för familjecentralers främjande, FFFF, vägleder och bidrar till utveckling av den unika mötesplats som familjecentralen är. Genom FFFF:s engagemang och stöd kan familjecentralerna fortsätta stärka skyddsfaktorer, minska riskfaktorer och gynna arbetet med FN:s konvention för barnets rättigheter.

Priset kommer att delas ut den 1 december och går att följa live via länken nedan.

Utdelningen av Stora Priset live-sänds via Stiftelsen Allmänna Barnhusets Facebook-sida den 1 december kl. 13:30 – 14:45

Följ sändningen via vårt Facebook-event: <https://fb.me/e/1cQdifoLw>

2020 var det Föreningen för Sveriges ungdomsmottagningar (Fsum) och Simone Ek som fick del av priset.

2020 års Stora Pris är speciellt kopplat till temat Barnets rätt till utveckling och barnkonventionen som lag och går till Föreningen för Sveriges ungdomsmottagningar, FSUM och barnrättsexperten Simone Ek. Simone Ek var med när Barnkonventionen arbetades fram mellan åren 1979 och 1989 då frivilligorganisationerna hade en stor roll i tillkomsten av barnkonventionen. Simone arbetade under lång tid på Rädda Barnen International och var en av de viktigaste aktörerna som var på plats i Geneve när förhandlingarna pågick. Det framgår att Simone insåg att ärtsoppa och punsch var en bra metod för att nå fram i förhandlingarna.

Motivering Simone Ek

Simone Ek har spelat en avgörande roll i tillkomsten av barnkonventionen 1989. Simone har med sitt genuina barnrättsperspektiv påverkat hur barnkonventionen utformades i både antalet artiklar och dess innehåll. Simone har även skrivit en bok, utgiven av Rädda barnen med namnet "Självklart barnets rättigheter". Den handlar om frivilligorganisationernas roll i tillkomsten av Barnkonventionen.

I framtagandet av barnkonventionen använde Simone sin strategiska förhandlingsförmåga och sin kunskap om hur politik och motsättningar kan mötas. Simone bidrog till att regeringsdelegerater och representanter för frivillig organisationerna träffades för dialoger som medförde att låsningar i förhandlingarna bröts upp.

Sveriges ungdomsmottagningar har funnits sedan 1973, sedan den nya abortlagstiftningen tillkomst. Den första ungdomsmottagningen startades i Borlänge av Dr Gustav Högberg med flera kollegor. Sedan dess har det tillkommit ca 250 ungdomsmottagningar runtom i landet.

Det har varit upp till varje ungdomsmottagning att utforma sin verksamhet. Men arbetet har präglats av tvärprofessionella team mellan det somatiska, sociala och psykologiska professionerna. Föreningen för Sveriges Ungdomsmottagningar, FSUM, ger stöd och vägledning till nystartade mottagningar, samlar och sprider information, stimulerar utbyte av erfarenheter mellan ungdomsmottagningar och medverkar till fortbildning inom aktuella områden.

Motivering FSUM

Sveriges ungdomsmottagningar spelar en stor roll i mötet med ungdomar i deras vardag i både glädje och svårigheter. Föreningen för Sveriges Ungdomsmottagningar, FSUM, har varit en viktig del av utvecklingen för ungdomsmottagningar och är fortsatt en viktig aktör i att säkerställa kvaliteten genom nationella riktlin-

jer och handbok. Likaså i sin roll att verka för att ungdomsmottagningarna får en bred yrkesrepresentation och hög kunskapsnivå.

FSUM arbetar även för att Sveriges ungdomsmottagningar skall arbeta med högsta kvalitet för ungdomarnas bästa. Fokus är att alla ungdomsmottagningar ska arbeta utifrån vad ungdomen vill ha hjälp med och att stärka ungdomens inneboende kraft.

/Emma Bryngfors Nilsson

Verksamhetsutvecklare för familjecentraler Värmland.

Hud mot hud och andra kulturer

I samband med födelsen läggs det nyfödda barnet hud mot hud på mammans bröst. Hud mot hud hjälper barnet att hålla temperaturen, behålla blodsockret på en stabil nivå och ökar halterna av ”lugn och ro hormonet” oxytocin, både hos barn och mamma, vilket gör att stressen minskar hos barn och mamma. Hud mot hud främjar också amningen. I de fall mamma inte finns tillgänglig kan barnet läggas hud mot hud på den icke födande förälderns bröst.

I många kulturer har man inte samma uppfattning och kunskap om varför hud mot hud har så stor betydelse för barnet, anknytningen och amningen. Det är då lätt att en så kallad kulturkrock uppstår. I flera andra länder så tvättar man och klär på barnet direkt efter födelsen. För att förhindra en kulturkrock eller att missförstånd/obehag uppstår så är det viktigt att information om hud mot hud ges till de blivande föräldrarna under graviditeten. Informationen kan ges vid besök genom tolksamtal eller om paret har en kulturdoula. Kulturdoulorna har fått information om att föra denna viktiga information vidare.

/ Emma Nilsson Bryngfors, projektledare kulturtolk/kulturdoula

Vård efter förlossningen

Enligt den pågående Graviditetsenkäten och projektet Trygg hela vägen, där nyblivna föräldrar intervjuades om deras upplevelser i samband med barnafödande, så är de allra flesta av våra nyblivna föräldrar nöjda med vård under graviditet och förlossning. Men gällande vård efter förlossningen så är de mindre nöjda.

Många nyblivna föräldrar saknar amningsstöd och möjlighet ställa frågor om bristningar, blödningar mm. På Patienthotellet finns det möjlighet både till amningsstöd och att ställa frågor till barnmorskorna som arbetar på eftervårdsmottagningen. Informera och uppmuntra kvinnor/par som planerar för hemgång 6 timmar efter förlossningen om denna möjlighet, att stanna kvar på patienthotellet något eller några dygn.

Kostnaden för en mamma som bor på hotellet i samband med barnafödande är 80 kronor per dygn. I priset ingår frukost. Lunch och middag kan köpas i Patienthotellets restaurang. För medboende i samma rum kostar det 300 kronor per dygn. I priset ingår frukost.

Mer information om Patienthotellet finns Vida-dokumentet: [INF-09064-v.2.0 Välkommen till Patienthotellet - kvinnokliniken](#)

/ Ingela

Barn och familjestöd informerar

Önskar ni fler informationsbroschyrer angående telefonrådgivning kan man beställa via mottagningens mejladress: barnochfamiljestod@regionvarmland.se

/ Marita

Information om coronavaccination till gravida

Det är väl känt att coronavirusinfektion kan leda till svår sjukdom hos den gravida samt innebär en ökad risk för tidig födsel. Det finns en oro för att mutationer som till exempel deltavarianten kan ge en ytterligare ökad risk för svår sjukdom hos gravida och vi vill nu understryka vikten av att vi alla hjälps åt för att ge en uppdaterad och god information.

Hittills har en låg andel gravida vaccinerat sig trots att vaccinet är effektivt mot svår sjukdom.

Folkhälsomyndigheten (FoHM) rekommenderar coronavaccin åt alla gravida kvinnor.

Coronavaccin ges till gravida efter vecka 12 i graviditeten. Om vaccinet av någon anledning getts innan vecka 12 innebär det ingen känd risk. Under graviditeten kan hela vaccinationsserien tas. Om vaccinationsserien har påbörjats före graviditeten kan den andra dosen även ges under graviditeten.

Man behöver inte avstå eller flytta på befruktning försök eller fertilitetsvård på grund av coronavaccination. Coronavaccinet kan ges även under den period då modern ammar.

Kan coronavirusvaccin ges till en kvinna, som planerar graviditet?

Vaccinet kan ges. Efter vaccinationen kan man bli gravid utan någon karens.

Coronavirusvaccinerna lär kroppen att producera antikroppar mot coronaviruset, som förorsakar sjukdomen. Det finns inga tecken på att antikroppar som hindrar coronavirussjukdomen skulle förorsaka problem med placentans utveckling eller med den kommande graviditeten. Enligt den forskningsdata och erfarenhet av användning som vi nu har till förfogande har inget vaccin konstaterats påverka fertiliteten negativt.

Varför är coronavaccinationen viktig för gravida kvinnor?

Coronavaccinationen skyddar den gravida kvinnan från att insjukna i coronavirusinfektion och skyddar mot risken av för tidig födsel. Vaccinets skyddseffekt mot allvarlig sjukdom är utmärkt efter två doser och även bra mot symptomatisk sjukdom. FoHM rekommenderar coronavaccination åt alla gravida kvinnor.

Vaccinationen är speciellt viktig i de fall då den gravida har en grundsjukdom som utgör en ökad risk att insjukna i allvarlig coronavirusinfektion.

Graviditeten ökar risken att insjukna i allvarlig coronavirussjukdom. Graviditeten och födseln ökar risken för ventrombos. Coronavirusinfektionen ger en ytterligare förhöjd risk för ventrombos.

Kan spädbarnet ha nytta av vaccinationen?

Spädbarnet kan ha nytta av coronavirusvaccin som getts till modern under graviditeten. Det har konstaterats att antikropparna som bildas efter coronavaccinationen överförs till fostret och kan på så sätt även skydda det nyfödda barnet. Jämfört med en ovaccinerad mamma smittar en vaccinerad mamma inte lika lätt det nyfödda barnet med coronavirus efter förlossningen.

Hur påverkar moderns coronavirusinfektion fostret?

Publicerade undersökningsrapporter visar att mammans coronavirusinfektion under graviditeten kan öka risken för att födseln sker för tidigt. Coronavirusinfektionen kan även öka risken för andra komplikationer under graviditeten.

Är det tryggt för den gravida att ta coronavaccinet?

Det finns hittills begränsad forskningsinformation om coronavaccinering av gravida, men användarerfarenheter, djurförsök och preliminära forskningsresultat ger inga indikationer på negativ påverkan på mor eller barn. Globalt har redan många gravida vaccinerats.

Huvudbudskap till samtliga barnmorskor

Vi vill uppmana er att ta upp frågan om vaccin mot covid 19 med alla era inskrivna gravida samt informera om vaccinets goda skydd mot svår sjukdom samt att inga signaler talar för negativ effekt på mor och barn.

/Eva Nordlund, Ordförande Svenska Barnmorskeförbundet, representant i Folkhälsomyndighetens sakkunniggrupp kring covid 19 och graviditet eva.nordlund@barnmorskeforbundet.se

/Karin Pettersson, överläkare i obstetrik, representant i Folkhälsomyndighetens sakkunniggrupp kring covid 19 och graviditet karin.ma.pettersson@sll.se

Influensavaccination till gravida

Årets influensavaccination startar 9 november och som tidigare år rekommenderas gravida att vaccinera sig efter graviditetsvecka 16. Vaccinationen är kostnadsfri. Länk till patientinformation bifogas. Informationen finns på svenska och engelska.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/vaccinationer/vacciner-a-o/influensa/influensavaccination-av-gravida/>

/Ingela

Adresslistan över barnmorskemottagningarna

Adresslistan över barnmorskemottagningarna i Värmland finns på intranätet, regionvarmland.se

/Gunilla

Länkadresser till våra nya sidor på nya intranätet, lägg gärna adressen som favorit så går den lätt att hitta intranat.regionvarmland.se

Under rubriken "Kost och fysisk aktivitet", hittar du information från dietisten: <https://intranat.regionvarmland.se/verksamheter/halsa-och-varld/b/barn-unga-och-familjehalsa/barnhalsovard-bvc/kost-och-fysisk-aktivitet>

/Gunilla

Information till gravida om tandhälsa

I Sverige ökar förekomsten av karies hos barn, och i Värmland ökar denna förekomst mer än landets genomsnitt. Folk tandvården vill arbeta förebyggande för att vända detta genom att bjuda in alla blivande förstagångsföräldrar till en kostnadsfri information om tandhälsa.

I vår metodbok, under [Informationsmaterial till patienter](#), finns informationsbladet "Råd om munhälsa när du väntar barn" som uppmanar till att ta kontakt med Folk tandvården för att boka ett informationsbesök. Gravida med enskild brunn erbjuds via Folk tandvården kostnadsfri flouranalys.

/Ingela

Amningspärmar

För några år sedan skickades det ut pärmar till barnmorskemottagningarna innehållande diverse information om amning. Pärmarna var tänkta som väntrumsinformation. Innehållet är inaktuellt, kasta bort pärmen och hänvisa i stället till 1177.se, Amningshjalpen.se, Babybaby.se eller litteratur så som "Lättare att amma" och "Amning i nöd och lust".

/Ingela

Information från Livets tråd

- Aktuellt om amning

Amningskurser till blivande föräldrar

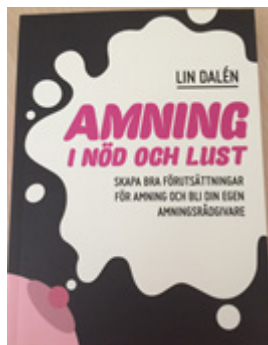
Representanter från Amningshjälpen, barnmorska Nina Stanizewski och barnmorska Magdalena Eriksson anordnar kostnadsfri fortbildning om amning till blivande föräldrar på BMM. Tidigare kurser har varit mycket uppskattade, såväl i Värmland som i övriga Sverige. Kursen är ett komplement till befintlig amningsinformation och vänder sig till såväl första- som flerbarnsföräldrar.

För närvarande anordnas inga kurser i Värmland men andra regioner anordnar "Amningskurs för blivande föräldrar" - online se sensus.se

Råd om flaskmatning

Informationsbladet: [Råd om flaskmatning \(INF-16187\)](#) är reviderad. Släng den gamla broschyren.

Boktips

Blogg-tips

Bra information om amning till blivande och nyblivna föräldrar finns på <http://www.babybaby.se/>

Amning i nöd och lust är ett bra stöd vid amningsrådgivning.

Vårdprogrammet amningskomplikationer

Vi använder Stockholms läns vårdprogram. Den finns att ladda ner via länk

<https://vardgivarguiden.se/globalassets/kunskapsstod/vardprogram/brostkomplikationer/brostkomplikationer-amning>

Livets tråd är en arbetsgrupp med representanter från hela vårdkedjan. Gruppen arbetar med omvårdnadsfrågor för att underlätta samarbetet mellan olika vårdgivare som möter den blivande och nyblivna familjen.

Arbetsgruppen ska bland annat verka för metodutveckling, utbildning och utvärdering i framförallt amningsfrågor för all personal i hela vårdkedjan och verka för att en gemensam amningspolicy hålls aktuell.

Arbetsgruppen ska också verka för ett bra fungerande samarbete och kommunikation mellan olika vårdgivare, i samråd med berörda chefer.

Medlemmar i Livets tråd

Astrid Ekeberg
Camilla Besterman
Cristina Gillå
Eva Rickman
Helena Donborn
Ingela Larsson
Katarina Sefton
Madeleine Pizarro Torrijos
Magdalena Eriksson
Nina Stanizewski
Suzanna Sundström
Ulrica Gustafsson
Ulrika Huatorpet Nilsson

Frågor och synpunkter:

cristina.gilla@regionvarmland.se
Ingela.Larsson@regionvarmland.se

[Livets tråd hemsidan](#)

KALENDARARIUM

Utbildning som är markerad med * anordnas eller stöds av MHV-enheten och är obligatorisk för att du ska få rätt kompetens och klara av ditt uppdrag.

Vid deltagande i utbildningar ska förankring med närmaste chef göras.

MHV-enheten anordnar eller stöder:

Region Värmland erbjuder:

Motiverande samtal, MI - datum våren 2022

16 och 17 februari samt 17 mars

8 och 9 mars samt 12 april

6 och 7 april samt 3 maj

[Anmälan och information på regionvarmland.se](https://regionvarmland.se)

* Amning, stöd i amningsstarten

Webbutbildningen är uppdelad i 6 delövningar. Alla övningar utom den som handlar om sena prematurer hör till den baskunskap som alla som ger råd kring späda barn och amning ska ha kunskap om. Efter varje faktaavsnitt går du till länken självttest för att svara på ett antal frågor.

Amning, stöd i amningsstarten finns i [Utbildningsplattformen](#)

Kommande utbildningar

December

Introduktion av nyanställda, VO Barn, unga- och familjehälsa

15 december, eftermiddag

2022

Januari

* MHV-läkarträff

24 januari, 13-16

Inbjudan kommer